

PANEVĖŽIO R. NAUJAMIESČIO LOPŠELIS-DARŽELIS „BITUTĖ“

Biudžetinė įstaiga, V. Kudirkos g. 41, 38335 Naujamiesčio mstl., Panevėžio r.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 190389381,
tel. (8 45) 59 95 49, (8 45) 59 96 74 el. p. darzelis_bitute@yahoo.com

---

Aiškinamasis raštas

1. Bendroji dalis.

Panevėžio raj. Naujamiesčio lopšelis - darželis „Bitutė“ yra Panevėžio rajono savivaldybės biudžetinė įstaiga, kurio steigėjas - Panevėžio rajono savivaldybės Taryba. Įstaigos kodas 190389381, buveinės adresas V. Kudirkos 41, Naujamiestis, Panevėžio rajonas. Tai darželis, dirbantis pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, yra išlaikomas iš valstybės ir savivaldybės biudžeto bei tėvų įnašų, veikiantis pagal biudžetinių įstaigų įstatymą švietimo įstaiga.

Pagrindiniai tikslai:

1. Atsižvelgiant į vaiko gebėjimus, poreikius, tėvų (globėjų) lūkesčius, tobulinti ugdymo(si) kokybę, užtikrinant ugdymo turinio kaitą, atitinkančią šiuolaikinius ugdymo tikslus;
2. Plėtoti partnerystę ir efektyviai panaudoti bendradarbiavimo su socialiniais partneriais patirtį;
3. Gerinti ugdymo(si) aplinką.

Įstaigos veiklai vadovauja Naujamiesčio vaikų lopšelio - darželio direktorė.

Pagrindinis įstaigos lėšų šaltinis yra Panevėžio rajono savivaldybės biudžetas. Įstaiga turi teisę naudotis iš kitų šaltinių gaunamomis lėšomis, kurias sudaro:

1. BĮ UAB „Sanitex“, GPM 2 proc. parama.
2. Lėšos gaunamos įvairių programų ir projektų veiklai
3. Tėvų įnašai.

Įstaigos turtą sudaro naudojamos patalpos, mokymo priemonės, ūkinis inventorių ir kitas su įstaigos veikla susijęs turtas.

Įstaigoje dirba 26 darbuotojai.

Panevėžio rajono Naujamiesčio vaikų lopšelis - darželis neturi padalinių ir kontroliuojamų ir asocijuotųjų subjektų.

2. Apskaitos politika

Įstaiga taiko tokią apskaitos politiką, kuri užtikrina, kad apskaitos duomenys atitiktų kiekvieno taikytino VSAFAS reikalavimus. Jeigu nėra konkretaus VSAFAS reikalavimo, įstaiga vadovaujasi bendraisiais apskaitos principais, nustatytais 1-ajame VSAFAS „Finansinių ataskaitų rinkinio pateikimas“.

Bendrieji apskaitos principai, metodai ir taisyklės

1. Tvarkydama apskaitą ir sudarydama finansines ataskaitas, įstaiga vadovaujasi VSAFAS.

2. Įstaigos apskaitoje ūkinės operacijos ir įvykiai registruojami ir finansinė atskaitomybė sudaroma taikant šiuos bendruosius apskaitos principus:

- 2.1. kaupimo;
- 2.2. subjekto;
- 2.3. veiklos tęstinumo;
- 2.4. periodiškumo;
- 2.5. pastovumo;
- 2.6. piniginio mato;
- 2.7. palyginimo;
- 2.8. atsargumo;
- 2.9. neutralumo;
- 2.10. turinio viršenybės prieš formą.

3. Įstaiga, sudarydamos biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinį, vadovaujasi šiais bendraisiais apskaitos principais:

- 3.1. pinigų;
- 3.2. subjekto;
- 3.3. periodiškumo;
- 3.4. pastovumo;
- 3.5. piniginio mato.

4. Pagal subjekto principą įstaiga laikoma apskaitos vienetu: atskirai tvarko apskaitą, sudaro ir teikia atskirus finansinių ataskaitų ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinius. Įstaiga apskaitoje registruojamas tik jos patikėjimo teise valdomas, naudojamas ir disponuojamas valstybės ir savivaldybių turtas, finansavimo sumos ir įsipareigojimai, pajamos ir sąnaudos. Turtas, valdomas ir naudojamas kitomis teisėmis, registruojamas nebalansinėse sąskaitose.

5. Įstaigai leidžiamos vykdyti ūkinės operacijos nustatytos teisės aktuose. VSAFAS nustatyti faktiškai įvykusių ūkinių operacijų apskaitos metodai ir taisyklės. Pagal turinio viršenybės prieš formą principą Įstaigos apskaitos politikoje ūkiniai įvykiai ir ūkinės operacijos vertinami ir pripažįstami pagal jų ekonominę prasmę ir turinį, nepriklausomai nuo to, ar tokią ūkinę operaciją vykdyti, sandorį sudaryti viešojo sektoriaus subjektui leidžia jo veiklą reglamentuojantys teisės aktai.

Nematerialusis turtas

1. Nematerialiojo turto apskaitos politika nustatyta 13-ajame VSAFAS „Nematerialusis turtas“, nematerialiojo turto nuvertėjimo apskaičiavimo ir apskaitos metodai ir taisyklės – 22-ajame VSAFAS „Turto nuvertėjimas“.

2. Nematerialusis turtas yra pripažįstamas, jei atitinka 13-ajame VSAFAS pateiktą sąvoką ir nematerialiajam turtui nustatytus kriterijus.

3. Nematerialusis turtas pirminio pripažinimo metu apskaitoje yra registruojamas įsigijimo savikaina. Išlaidos, patirtos po piršto ar susikurto nematerialiojo turto pirminio pripažinimo, didina nematerialiojo turto įsigijimo savikainą tik tais atvejais, kai galima patikimai nustatyti, kad patobulintas nematerialusis turtas teiks didesnę ekonominę naudą, t.y. kad atliktas esminis nematerialiojo turto pagerinimas.

4. Išankstiniai apmokėjimai už nematerialųjį turtą apskaitoje registruojami nematerialiojo turto sąskaitose.

5. Po pirminio pripažinimo nematerialusis turtas, kurio naudingo tarnavimo laikas ribotas,

finansinėse ataskaitose yra parodomas įsigijimo savikaina, atėmus sukauptą amortizaciją ir nuvertėjimą, jei jis yra.

6. Nematerialiojo turto amortizuojamoji vertė yra nuosekliai paskirstoma per visą nustatytą turto naudingo tarnavimo laiką tiesiogiai proporcingu metodu. Tam tikro nematerialiojo turto vieneto amortizacija pradedama skaičiuoti nuo kito mėnesio, kai turtas pradedamas naudoti, pirmos dienos ir nebeskaičiuojama nuo kito mėnesio, kai naudojamo nematerialiojo turto likutinė vertė sutampa su jo likvidacine verte, kai turtas perleidžiamas, nurašomas arba kai apskaičiuojamas ir užregistruojamas to turto vieneto nuvertėjimas, lygus jo likutinės vertės sumai, pirmos dienos.

7. Nematerialiojo turto naudingo tarnavimo laikas, nustatytas atsižvelgiant į sutartis ar kitas juridines teises, neturi būti ilgesnis už juridinių teisių galiojimo laikotarpį. Kitam nematerialiajam turtui įstaiga taiko nematerialiojo turto amortizacijos normatyvus, patvirtintus teisės aktų nustatyta tvarka.

Ilgalaikis materialusis turtas

1. Ilgalaikio materialiojo turto apskaitos politika nustatyta 12-ajame VSAFAS „Ilgalaikis materialusis turtas“, ilgalaikio materialiojo turto nuvertėjimo apskaičiavimo ir apskaitos metodai ir taisyklės – 22-ajame VSAFAS „Turto nuvertėjimas“.

2. Ilgalaikis materialusis turtas pripažįstamas ir registruojamas apskaitoje, jei jis atitinka ilgalaikio materialiojo turto sąvoką ir VSAFAS nustatytus ilgalaikio materialiojo turto pripažinimo kriterijus.

3. Ilgalaikis materialusis turtas pagal pobūdį skirstomas į pagrindines grupes, nustatytas VSAFAS. Į smulkesnes grupes ilgalaikis materialusis turtas skirstomas pagal įstaigos poreikį.

4. Įsigytas ilgalaikis materialusis turtas pirminio pripažinimo momentu apskaitoje registruojamas įsigijimo savikaina.

5. Išankstiniai apmokėjimai už ilgalaikį materialųjį turtą apskaitoje registruojami tam skirtose ilgalaikio materialiojo turto sąskaitose.

6. Po pirminio pripažinimo ilgalaikis materialusis turtas, išskyrus žemę ir kultūros vertybes, finansinėse ataskaitose rodomas įsigijimo savikaina, atėmus sukauptą nusidėvėjimą ir nuvertėjimą, jei jis yra. Žemė ir kultūros vertybės po pirminio pripažinimo finansinėse ataskaitose rodomi tikrąja verte (išskyrus kultūros vertybių rekonstravimo, konservavimo ir restauravimo išlaidas, kurios yra laikomos esminiu turto pagerinimu ir apskaitoje registruojamos 12-ajame VSAFAS „Ilgalaikis materialusis turtas“ nustatyta tvarka didinant šio ilgalaikio materialiojo turto vertę).

7. Ilgalaikio materialiojo turto nudėvimoji vertė yra nuosekliai paskirstoma per visą turto naudingo tarnavimo laiką. Ilgalaikio materialiojo turto vieneto nusidėvėjimas pradedamas skaičiuoti nuo kito mėnesio, kai turtas pradedamas naudoti, pirmos dienos. Nusidėvėjimas nebeskaičiuojamas nuo kito mėnesio, kai naudojamo ilgalaikio materialiojo turto likutinė vertė sutampa su jo likvidacine verte, kai turtas perleidžiamas, nurašomas arba kai apskaičiuojamas ir užregistruojamas to turto vieneto nuvertėjimas, lygus jo likutinės vertės sumai, pirmos dienos.

8. Ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimas skaičiuojamas taikant tiesiogiai proporcingą (tiesinį) metodą.

9. Kai turtas parduodamas arba nurašomas, jo įsigijimo savikaina, sukauptas nusidėvėjimas ir, jei yra, nuvertėjimas nurašomi. Pardavimo pelnas ar nuostoliai parodomi atitinkamame veiklos rezultatų ataskaitos straipsnyje

10. Ilgalaikio materialiojo turto rekonstravimas, remontas ar kiti darbai pripažįstami esminiu turto pagerinimu, jei padidina turto funkcijų apimtį arba pailgina turto naudingo tarnavimo laiką, arba iš esmės pagerina jo naudingąsias savybes. Šių darbų verte didinama ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo savikaina ir (arba) patikslinamas likęs turto naudingo tarnavimo laikas. Jei atlikti darbai nepagerina naudingųjų ilgalaikio materialiojo turto savybių ar nepadidina turto funkcijų apimtį, arba

nepailgina jo naudingo tarnavimo laiko, jie nepripažįstami esminiu pagerinimu, o šių darbų vertė pripažįstama ataskaitinio laikotarpio sąnaudomis.

Atsargos

1. Atsargų apskaitos metodai ir taisyklės nustatyti 8-ajame VSAFAS „Atsargos“.
2. Pirminio pripažinimo metu atsargos įvertinamos įsigijimo (pasigaminimo) savikaina, o sudarant finansines ataskaitas – įsigijimo (pasigaminimo) savikaina ar grynąja galimo realizavimo verte, atsižvelgiant į tai, kuri iš jų mažesnė.
3. Strateginės atsargos vertinamos įsigijimo savikaina, išskyrus VSAFAS nustatytus atvejus. Apskaičiuodama atsargų, sunaudotų teikiant paslaugas, ar parduotų atsargų savikainą, BĮ taiko atsargų įkainojimo būdą „pirmas į – 9 pirmas iš“ (FIFO) arba konkrečių kainų būdą.
4. Atsargos gali būti nukainojamos iki grynosios galimo realizavimo vertės tam, kad jų balansinė vertė neviršytų būsimos ekonominės naudos ar paslaugų vertės, kurią tikimasi gauti šias atsargas pardavus, išmainius, paskirsčius ar panaudojus. Kai atsargos (taip pat ir nebaigtos vykdyti sutartys) parduodamos, išmainomos ar perduodamos, jų balansinė vertė pripažįstama sąnaudomis to laikotarpio, kuriuo pripažįstamos atitinkamos pajamos arba suteikiamos viešosios paslaugos. Atsargų sunaudojimas arba pardavimas apskaitoje registruojamas pagal nuolat apskaitomų atsargų būdą, kai buhalterinėje apskaitoje registruojama kiekviena su atsargų sunaudojimu arba pardavimu susijusi operacija.
5. Prie atsargų priskiriamas neatiduotas naudoti ūkinis inventorių. Atiduoto naudoti inventoriaus vertė iš karto įtraukiama į sąnaudas. Naudojamo inventoriaus kiekinė (ir vertinė) apskaita turi būti tvarkoma nebalansinėse sąskaitose Biudžetinių įstaigų atsargų apskaitos tvarkos apraše nustatyta tvarka.
6. Atsargų apskaitos ypatumai detalai aprašomi Atsargų apskaitos biudžetinėse įstaigose tvarkos apraše.

Finansinis turtas

1. Finansinio turto apskaitos metodai ir taisyklės nustatyti 14-ajame VSAFAS „Jungimai ir investicijos į asocijuotuosius subjektus) ir 17-ajame VSAFAS „Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai“.
2. Įstaigoje finansinis turtas yra skirstomas ilgalaikį ir trumpalaikį.
  3. Ilgalaikiam finansiniam turtui priskiriama:
    - 3.1. *ilgalaikės investicijos į nuosavybės vertybinius popierius;*
    - 3.2. *po vienerių metų gautinos sumos;*
    - 3.3. *kitas ilgalaikis finansinis turtas.*
  4. Trumpalaikiam finansiniam turtui priskiriama:
    - 4.1. per vienerius metus gautinos sumos;
    - 4.2. pinigai ir jų ekvivalentai.

Gautinos sumos

1. Gautinos sumos pirminio pripažinimo metu yra įvertinamos įsigijimo savikaina.
2. Vėliau ilgalaikės gautinos sumos ataskaitose parodomos amortizuota savikaina, atėmus nuvertėjimo nuostolius, o trumpalaikės gautinos sumos – įsigijimo savikaina, atėmus nuvertėjimo nuostolius.

Pinigai ir pinigų ekvivalentai

1. Pinigus sudaro pinigai kasoje ir banko sąskaitose. Pinigų ekvivalentai yra trumpalaikės, likvidžios investicijos, kurios gali būti greitai ir lengvai iškeičiamos į žinomą pinigų sumą. Tokių investicijų terminas neviršija trijų mėnesių, o vertės pokyčių rizika yra labai nedidelė.

Finansavimo sumos

1. Finansavimo sumų apskaitos metodai ir taisyklės nustatyti 20-ajame VSAFAS „Finansavimo sumos“.

2. Finansavimo sumos pripažįstamos, kai atitinka VSAFAS nustatytus kriterijus.

3. Finansavimo sumos – viešojo sektoriaus subjekto iš valstybės ir savivaldybių biudžetų, Valstybinio socialinio draudimo fondo, Privalomojo sveikatos draudimo fondo, kitų išteklių fondų, Europos Sąjungos, Lietuvos ir užsienio paramos fondų gauti arba gautini pinigai arba kitas turtas, skirtas viešojo sektoriaus subjekto įstatuose nustatytiems tikslams ir programoms įgyvendinti. Finansavimo sumos apima ir viešojo sektoriaus subjekto gautus arba gautinus pinigus, ir kitą turtą pavedimams vykdyti, kitas lėšas viešojo sektoriaus subjekto išlaidoms dengti ir paramos būdu gautą turtą.

4. Gautos (gautinos) finansavimo sumos pagal paskirtį skirstomos į:

5. finansavimo sumas nepiniginiam turtui įsigyti;

6. finansavimo sumas kitoms išlaidoms kompensuoti.

7. Finansavimo sumos nepiniginiam turtui įsigyti gaunamos kaip nemokamai gautas ilgalaikis turtas arba atsargos, įskaitant paramą, arba kaip pinigai, skirti ilgalaikiam arba trumpalaikiam nepiniginiam turtui įsigyti.

8. Finansavimo sumos kitoms išlaidoms dengti yra skirtos ataskaitinio laikotarpio išlaidoms (negautoms pajamoms) kompensuoti. Taip pat finansavimo sumomis, skirtomis kitoms išlaidoms kompensuoti, yra laikomos visos likusios finansavimo sumos, nepriskiriamos nepiniginiam turtui įsigyti.

9. Gautos (gautinos) ir panaudotos finansavimo sumos arba jų dalis pripažįstamos finansavimo pajamomis tais laikotarpiais, kuriais patiriamos su finansavimo sumomis susijusios sąnaudos.

10. Gautos ir perduotos kitiems viešojo sektoriaus subjektams finansavimo sumos įstaigos sąnaudomis nepripažįstamos. Perdavus finansavimo sumas kitiems subjektams, mažinamos gautos finansavimo sumos.

11. Gautos ir perduotos privataus sektoriaus subjektams finansavimo sumos, įskaitant suteiktas subsidijas, registruojamos kaip įstaigos sąnaudos, kartu pripažįstant finansavimo, kuris buvo skirtas šiam tikslui, pajamas.

Finansiniai įsipareigojimai

1. Finansinių įsipareigojimų apskaitos principai, metodai ir taisyklės nustatyti 17-ajame VSAFAS „Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai“, 18-ajame VSAFAS „Atidėjiniai, neapibrėžtieji įsipareigojimai, neapibrėžtasis turtas ir įvykiai pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui“, 19-ajame VSAFAS „Nuoma, finansinė nuoma (lizingas) ir kitos turto perdavimo sutartys“ ir 24-ajame VSAFAS „Išmokos darbuotojams ir pensijų planai“.

2. Įstaigos visi įsipareigojimai yra finansiniai ir skirstomi į ilgalaikius ir trumpalaikius. Ilgalaikiams finansiniams įsipareigojimams priskiriama:

2.1. ilgalaikiai atidėjiniai;

2.2. ilgalaikės finansinės skolos;

2.3. kiti ilgalaikiai įsipareigojimai.

3. Trumpalaikiams finansiniams įsipareigojimams priskiriama:

- 3.1. ilgalaikių atidėjinių einamųjų metų dalis ir trumpalaikiai atidėjiniai;
- 3.2. ilgalaikių įsipareigojimų einamųjų metų dalis;
- 3.3. trumpalaikės finansinės skolos;
- 3.4. pervestinos *subsidijos ir finansavimo sumos*;
- 3.5. *mokėtinos socialinės išmokos*;
- 3.6. pervestinos sumos *į biudžetus, fondus ir kitiems subjektams*;
- 3.7. mokėtinos sumos, susijusios su vykdoma veikla;
- 3.8. kiti trumpalaikiai finansiniai įsipareigojimai.

4. Pirminio pripažinimo metu finansiniai įsipareigojimai įvertinami įsigijimo savikaina. Vėliau šie įsipareigojimai įvertinami:

- 4.1. *susiję su rinkos kainomis – tikrąja verte*;
- 4.2. *iš suteiktų garantijų kilę finansiniai įsipareigojimai – tikrąja verte*;
- 4.3. kiti ilgalaikiai finansiniai įsipareigojimai – amortizuota savikaina;
- 4.4. kiti trumpalaikiai finansiniai įsipareigojimai – įsigijimo savikaina.

Pajamos

1. Pajamų apskaitos principai, metodai ir taisyklės nustatyti 9-ajame VSAFAS „Mokesčių ir socialinių įmokų pajamos“, 10-ajame VSAFAS „Kitos pajamos“ ir 20-ajame VSAFAS „Finansavimo sumos“.

2. Pajamų apskaitai taikomas kaupimo principas. Finansavimo pajamos pripažįstamos tuo pačiu laikotarpiu, kai yra patiriamos su šiomis pajamomis susijusios sąnaudos. Registruojant visas su finansavimo pajamų pripažinimu susijusias operacijas, būtina nurodyti, kokios valstybės funkcijos ir kurios programos vykdymui buvo pripažintos finansavimo pajamos, panaudojant detalizuojančius požymius arba sukuriant subsąskaitas.

3. Pajamos, išskyrus finansavimo pajamas, pripažįstamos, kai tikėtina, kai BĮ gaus su sandoriu susijusią ekonominę naudą, kai galima patikimai įvertinti pajamų sumą ir kai BĮ gali patikimai įvertinti su pajamų uždirbimu susijusias sąnaudas. Pardavimų ir paslaugų pajamos registruojamos atėmus PVM ir suteiktas nuolaidas.

4. Pajamomis laikoma tik pačios BĮ gaunama ekonominė nauda. BĮ pajamomis nepripažįstamos trečiųjų asmenų vardu surinktos sumos, kadangi tai nėra BĮ gaunama ekonominė nauda. Jei BĮ yra atsakinga už tam tikrų sumų administravimą ir surinkimą, tačiau teisės aktų nustatyta tvarka privalo pervesti surinktas sumas į biudžetą ir (arba) socialinės apsaugos fondams ir neturi teisės šių sumų ar jų dalies atgauti tą patį ar vėlesniais ataskaitiniais laikotarpiais, tokios sumos ar jų dalis nėra BĮ pajamos ir apskaitoje registruojamos kaip gautinos ir mokėtinos sumos.

5. Pajamos registruojamos apskaitoje ir rodomos finansinėse ataskaitose tą ataskaitinį laikotarpį, kurį yra uždirbamos, t. y. kurį suteikiamos viešosios paslaugos, atliekami darbai ar parduodamos prekės ar kt., nepriklausomai nuo pinigų gavimo momento.

6. Pajamų apskaitos ypatumai detalčiai aprašomi *Pajamų apskaitos biudžetinėse įstaigose tvarkos apraše, Finansavimo sumų apskaitos biudžetinėse įstaigose tvarkos apraše ir Finansinės ir investicinės veiklos pajamų ir sąnaudų apskaitos biudžetinėse įstaigose tvarkos apraše*.

Sąnaudos

1. Sąnaudų apskaitos principai, metodai ir taisyklės nustatyti 11-ajame VSAFAS „Sąnaudos“. Sąnaudų, susijusių su turtu, finansavimo sumomis ir įsipareigojimais, apskaitos principai nustatyti jų apskaitą reglamentuojančiuose VSAFAS.

2. Sąnaudos apskaitoje pripažįstamos vadovaujantis kaupimo ir palyginamumo principais tuo ataskaitiniu laikotarpiu, kai uždirbamos su jomis susijusios pajamos, neatsižvelgiant į pinigų išleidimo laiką. Tais atvejais, kai per ataskaitinį laikotarpį padarytų išlaidų neįmanoma tiesiogiai susieti su tam tikrų pajamų uždirbimu ir jos neduos ekonominės naudos ateinančiais ataskaitiniais laikotarpiais, šios išlaidos pripažįstamos sąnaudomis tą patį laikotarpį, kada buvo patirtos.

3. Sąnaudų dydis įvertinamas sumokėta arba mokėtina pinigų arba jų ekvivalentų suma. Tais atvejais, kai numatytas ilgas atsiskaitymo laikotarpis ir palūkanos nėra išskirtos iš bendros mokėtinės sumos, sąnaudų dydis įvertinamas diskontuojant atsiskaitymo sumą taikant rinkos palūkanų normą.

4. Sąnaudų apskaitos ypatumai detalčiai aprašomi *Sąnaudų apskaitos biudžetinėse įstaigose tvarkos apraše ir Finansinės ir investicinės veiklos pajamų ir sąnaudų apskaitos biudžetinėse įstaigose tvarkos apraše.*

Informacijos pagal segmentus pateikimas

1. Informacijos pagal segmentus pateikimo finansinėse ataskaitose reikalavimai nustatyti 25-ajame VSAFAS „Atsiskaitymas pagal segmentus“.

2. BĮ turi tvarkyti apskaitos veiklą pagal segmentus. Segmentai – BĮ pagrindinės veiklos dalys pagal atliekamas valstybės funkcijas, apimančios vienu ar kelioms BĮ teikiamas viešąsias paslaugas pagal valstybės funkcijų klasifikaciją.

3. BĮ skiria šiuos segmentus:

- 3.1. bendrųjų valstybės paslaugų;
- 3.2. gynybos;
- 3.3. viešosios tvarkos ir visuomenės apsaugos;
- 3.4. ekonomikos sektoriaus;
- 3.5. aplinkos apsaugos;
- 3.6. būsto ir komunalinio ūkio;
- 3.7. sveikatos priežiūros;
- 3.8. poilsio, kultūros ir religijos;
- 3.9. švietimo;
- 3.10. socialinės apsaugos.

4. Apie kiekvieną segmentą pateikiama tokia informacija:

- 4.1. segmento sąnaudos;
- 4.2. segmento pinigų srautai.

5. BĮ turto, įsipareigojimų ir finansavimo sumų ir pajamų apskaitą tvarko pagal segmentus, t. y. taip, kad galėtų pagal segmentus teisingai užregistruoti pagrindinės veiklos sąnaudas ir pagrindinės veiklos pinigų srautus.

6. Turtas, įsipareigojimai, finansavimo sumos, pajamos ir sąnaudos, kurių priskyrimo segmentui pagrindas yra neaiškus, turi būti priskiriami didžiausią BĮ veiklos dalį sudarančiam segmentui.

Apskaitos politikos keitimas

1. Apskaitos politikos keitimo principai nustatyti 7-ajame VSAFAS „Apskaitos politikos, apskaitinių įverčių keitimas ir klaidų taisymas“.

2. BĮ pasirinktą apskaitos politiką taiko nuolat arba gana ilgą laiką tam, kad būtų galima palyginti įvairių ataskaitinių laikotarpių finansines ataskaitas. Tokio palyginimo reikia BĮ finansinės būklės, veiklos rezultatų, grynojo turto ir pinigų srautų keitimosi tendencijoms nustatyti.

3. BĮ pasirenka ir taiko apskaitos politiką remdamasi nuostatomis, pateiktomis 1-ajame VSAFAS „Finansinių ataskaitų rinkinio pateikimas“. Ūkinių operacijų ir ūkinių įvykių pripažinimo,

apskaitos ar dėl jų atsirandančio turto, įsipareigojimų, finansavimo sumų, pajamų ir (arba) sąnaudų vertinimo apskaitoje pakeitimas yra laikomas apskaitos politikos keitimu.

4. Apskaitos politika keičiama dėl VSAFAS pasikeitimo arba, jei kiti teisės aktai to reikalauja. Apskaitos politikos keitimas finansinėse ataskaitose parodomas taikant retrospektyvinį būdą, t. y. nauja apskaitos politika taikoma taip, lyg ji visada būtų buvusi naudojama, todėl pakeista apskaitos politika yra pritaikoma ūkinėms operacijoms ir ūkiniams įvykiams nuo jų atsiradimo. Poveikis, kurį daro apskaitos politikos keitimas einamojo ataskaitinio laikotarpio informacijai ir darytų ankstesnių ataskaitinių laikotarpių informacijai, registruojamas apskaitoje tą ataskaitinį laikotarpį, kurį apskaitos politika pakeičiama, ir parodomas einamojo ataskaitinio laikotarpio veiklos rezultatų ataskaitos eilutėje „Apskaitos politikos keitimo bei esminių klaidų taisymo įtaka“. Šioje eilutėje yra parodoma apskaitos politikos keitimo poveikio dalis, susijusi su ankstesniais ataskaitiniais laikotarpiais. Lyginamoji ankstesnio ataskaitinio laikotarpio informacija finansinėse ataskaitose pateikiama tokia, kokia buvo, t. y. nekoreguojama.

Apskaitos klaidų taisymas

1. Apskaitos klaidų taisymo taisyklės nustatytos 7-ajame VSAFAS „Apskaitos politikos, apskaitinių įverčių keitimas ir klaidų taisymas“.

2. Ataskaitiniu laikotarpiu gali būti pastebėtos apskaitos klaidos, padarytos praėjusių ataskaitinių laikotarpių finansinėse ataskaitose. Apskaitos klaida laikoma esmine, jei jos vienos vertinė išraiška arba kartu su kitų to ataskaitinio laikotarpio klaidų vertinėmis išraiškomis yra didesnė nei 0,5 procento per finansinius metus gautų finansavimo sumų vertės arba 0,25 procento turto vertės.

3. Ir esminės, ir neesminės apskaitos klaidos taisomos einamojo ataskaitinio laikotarpio finansinėse ataskaitose. Apskaitos klaidų taisymo įtaka finansinėse ataskaitose parodoma taip:

3.1. jei apskaitos klaida nėra esminė, jos taisymas registruojamas toje pačioje sąskaitoje, kurioje buvo užregistruota klaidinga informacija, ir parodomas toje pačioje veiklos rezultatų ataskaitos eilutėje, kurioje buvo pateikta klaidinga informacija;

3.2. jei apskaitos klaida esminė, jos taisymas registruojamas tam skirtoje sąskaitoje ir parodomas veiklos rezultatų ataskaitos eilutėje „Apskaitos politikos keitimo bei esminių apskaitos klaidų taisymo įtaka“. Lyginamoji ankstesniojo ataskaitinio laikotarpio finansinė informacija pateikiama tokia, kokia buvo, t. y. nekoreguojama. Su esminės klaidos taisymu susijusi informacija pateikiama aiškinamajame rašte.

3. Aiškinamojo rašto pastabos.

3.1.FINANSINĖS BŪKLĖS ATASKAITA

Ilgalaikio turto apskaitą reglamentuoja 13-as VSAFAS „Nematerialus turtas“ ir 12-as VSAFAS „Ilgalaikis materialus turtas“. Ilgalaikis nematerialusis ir materialusis turtas finansinės būklės ataskaitoje parodytas likutine verte.

Nematerialiojo ir materialiojo turto amortizacija skaičiuojama pagal Panevėžio rajono Naujamiesčio vaikų lopšelio – darželio direktoriaus įsakymą „Dėl ilgalaikio turto naudingo tarnavimo laikų nustatymo“ 2012 m. lapkričio 30 d. Nr.V1-112 ir suderintu su Panevėžio rajono savivaldybės administracijos direktoriumi pagal įsakymą „Dėl ilgalaikio turto naudingo tarnavimo laiko suderinimo“ 2012 m. gruodžio 17 d. Nr.A-1212 remiantis šia nustatyta metine amortizacijos suma:

ILGALAIKIO TURTO NUSIDĖVĖJIMO (AMORTIZACIJOS) MAKSIMALŪS EKONOMINIAI NORMATYVAI PANEVĖŽIO RAJ. NAUJAMIESČIO LOPŠELYJE – DARŽELYJE „BITUTĖ“

il. r.	Ilgalaikio turto grupės ir rūšys	Turto nusidėvėji mo normatyvai (metais)
		maksimalūs
	NEMATERIALUSIS TURTAS	
.	Programinė įranga, jos licenzijos ir techninė dokumentacija	3
.	Kitas nematerialus turtas	10
	MATERIALUSIS TURTAS	
.	Pastatai	100
.1.	Pastatai (sienos – iki 2,5 plytos storio, blokų, monolitinio šlako, betono, lengvų šlako blokų, perdengimai ir denginiai – gelžbetoniniai, betoniniai arba mediniai)	
.	Mašinos ir įrengimai	
.1.	Kitos mašinos ir įrengimai	25
.	Baldai ir biuro įranga	
.1.	Baldai	12
.2.	Kompiuteriai ir jų įranga	7
.3.	Kopijavimo ir dokumentų dauginimo priemonės	8
.	Kitas ilgalaikis materialus turtas	

.1.	Muzikos instrumentai	50
.2.	Ūkinis inventorių ir kiti reikmenys	10
.3.	Kitas ilgalaikis materialus turtas	10

Visas įstaigos ilgalaikis nematerialus turtas, kurio įsigijimo vertė 1010,77 Eur. yra visiškai nusidėvėjęs, bet naudojamas ūkinėje veikloje.

P04 Ilgalaikis materialusis turtas.

Įstaigos ilgalaikį materialųjį turtą, kurio likutinė vertė 298293,56 Eur. sudaro:

- A.II.1. Negyvenamieji pastatai – 279713,57 Eur.;
- A.II.5 Mašinos ir įrengimai – 3507,88 Eur.;
- A.II.8 Baldai ir biuro įranga – 4455,47 Eur.;
- A.II.9 Kitas ilgalaikis materialus turtas – 10616,64 Eur.

Ilgalaikio materialaus turto likutinė vertė lyginant su praėjusiais ataskaitiniais metais sumažėjo 3383,49 Eur. Buvo įsigyta naujo ilgalaikio materialaus turto už 3200,00 Eur.

Įstaigoje naudojamas visiškai nusidėvėjęs ilgalaikis mat. turtas, kurio įsigijimo vertė 8527,86 Eur.

P08 Atsargos.

Atsargų apskaitos metodai ir taisyklės nustatyti 8-ajame VSAFAS „Atsargos“. Pirminio pripažinimo metu atsargos įvertinamos įsigijimo savikaina, o sudarant finansines ataskaitas – įsigijimo savikaina ar grynąja galimo realizavimo verte, atsižvelgiant į tai, kuri iš jų mažesnė. Prie atsargų priskiriama medžiagos, žaliavos ir neatiduotas naudoti ūkinis inventorių. Atiduoto naudoti inventoriaus vertė iš karto nurašoma į sąnaudas.

Apskaičiuodama atsargų, sunaudotų teikiant paslaugas, ar parduotų atsargų savikainą, įstaiga taiko FIFO atsargų įkainojimo būdą.

Atsargų įsigijimo vertė ataskaitinio laikotarpio pradžioje buvo 2109,96 Eur., kurias sudarė:

1. Maisto produktai – 1030,73 Eur. (spec. lėšos);
2. Atsargos – medžiagos ir žaliavos – 1079,23 Eur. (spec. lėšos – 198,00 Eur., savivaldybės biudžeto lėšos – 881,23 Eur.).

Per ataskaitinį laikotarpį įstaiga įsigijo medžiagų, žaliavų ir ūkinio inventoriaus 24862,77 Eur. :

1. Iš ES lėšų – 72,51 Eur. („Pieno programa“);
2. Iš valstybės biudžeto lėšų – 2120,23 EUR. (mok. krepš.- 1100 Eur., deleguotos – 517,77 Eur., „Pieno programa“ – 502,46 Eur.);
3. Iš savivaldybės biudžeto lėšų – 11 242,80 Eur. (maisto produktų – 8000,00 Eur., medžiagų ir žaliavų – 1391,07 Eur., trumpalaikio turto – 1551,73 Eur., Panevėžio r. savivaldybės biudžeto lėšos 300,00 Eur., skirtos už ugdytinių sveikatinimo veiklos edukacinių erdvių kūrimą.);
4. Iš spec. programos lėšų – 11410,61 Eur. (maisto produktų 7783,22 Eur., medžiagų ir žaliavų – 1156,95 Eur., trumpalaikio turto – 2470,44 Eur.);

5. Iš kitų šaltinių – 16,62 Eur. („Sanitex“ parama).

Per ataskaitinį laikotarpį įstaiga nemokamai gavo atsargų iš kitų šaltinių 624,00 Eur., tarp jų:

1. „Pieno programa“ – 291,30 Eur.;
2. „Vaisių programa“ – 332,70 Eur.

Per ataskaitinį laikotarpį įstaigos veikloje sunaudota medžiagų, žaliavų ir ūkinio inventoriaus 26187,53 Eur., tarp jų:

1. Iš ES lėšų – 72,51 Eur. („Pieno programa“);
2. Iš valstybės biudžeto lėšų – 2120,23 Eur., t.t.
  - 2.1 „Pieno programa“ – 502,46 Eur.
  - 2.2 Deleguotos – 517,77
  - 2.3 Mokinio krepšelio lėšos – 1100 Eur. (į užbalansinę – 1080,00 Eur.);
3. Iš savivaldybės biudžeto lėšų – 11646,77 Eur. (į užbalansę – 1851,73 Eur.);
4. Iš spec. lėšų – 11707,40 Eur. (į užbalansę – 2470,44 Eur.)
5. Iš kitų šaltinių – 640,62 Eur., t.t.
  - 5.1 Pieno programa“ – 291,30 Eur.;
  - 5.2 „Vaisių programa“ – 332,70 Eur.
  - 5.3 UAB „Sanitex“ parama – 16,62 Eur.

Atsargų balansinė vertė ataskaitinio laikotarpio pabaigoje yra 1409,20 Eur., tarp jų:

1. Maisto produktai – 767,89 Eur. (spec. lėšos);
2. Atsargos – medžiagos ir žaliavos – 641,31 Eur. (spec. lėšos – 164,05 Eur., savivaldybės biudžeto lėšod – 477,26 Eur.).

Atsargų balansinė vertė lyginant su praėjusiu ataskaitiniu laikotarpiu sumažėjo 700,76 Eur., nes buvo atnaujintos lauko priemonės, tvarkomas įstaigos vidus. Sumažėjo ir maisto produktų likutis, nes gruodžio mėnesį antroje pusėje moksleivių atostogų metu sumažėja vaikų lankomumas, todėl perkama mažiau maisto produktų.

P09 Išankstiniai apmokėjimai

Išankstiniai apmokėjimai yra 618,45 Eur. Šią sumą sudaro:

1. 40,40 Eur. - 2018 metų prenumerata;
2. 578,05 Eur. (išankstinis apmokėjimas už lėktuvo bilietus iš „Erasmus+“ projekto, ES lėšos).

P10 Per vienerius metus gautinos sumos

Per vienerius metus gautinos sumos 15713,75 Eur., kurios susideda iš:

C.III.3. Gautinos finansavimo sumos – 8784,90 Eur., kurias sudaro:

1. 1636,72 Eur. (mokėtinos sumos kreditoriams už suteiktas paslaugas);
2. 7148,18 Eur. (sukauptos finansavimo pajamos iš krepšelio lėšų: 2134,17 Eur. (atostogų rezervo fondas); sukauptos finansavimo pajamos iš biudžeto lėšų: 5014,01 Eur. (atostogų rezervo fondas).

C.III.4. Gautinos sumos už parduotas prekes, turtą, paslaugas – 1730,71 Eur. (tėvų skola);

C.III.5. Sukauptos gautinos sumos – 5198,14 Eur., kurias sudaro negrįžusios spec. lėšos iš biudžeto

Gautinos finansavimo sumos lyginant su praėjusiu ataskaitiniu laikotarpiu sumažėjo 4740,13 Eur. ir tam didžiausią įtaką turėjo sumažėjęs atostogų rezervo fondas.

Gautinos sumos už parduotas paslaugas lyginant su praėjusiu ataskaitiniu laikotarpiu padidėjo 925,46 Eur. ir tam įtakos turėjo naujai priimtas Panevėžio raj. savivaldybės tarybos sprendimas dėl „Mokesčio už vaikų išlaikymą Panevėžio rajono ugdymo įstaigose, vykdančios ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, tvarkos aprašas“, kuris įpareigijo nebeimti avansinio mokėjimo už vaikų lankymą.

P11. Pinigai ir jų ekvivalentai.

Pinigai ir pinigų ekvivalentai – 4803,62 Eur.:

1. spec. lėšų sąskaitoje – 1624,53 Eur. (845,50 Eur. 2% parama, 779,03 Eur. „Sanitex“ parama,)
2. pavedimų lėšų sąskaitoje – 3179,09 Eur. (projektas “Erasmus+”)

Lyginant su praėjusiu ataskaitiniu laikotarpiu piniginės lėšos padidėjo 3330,05 Eur. dėka įstaigoje vykdomų projektų bei kaupiamos lėšos iš paramos didesniai pirkiniui.

P12. Finansavimo sumos.

Finansavimo sumos yra išaiškintos 20-ojo VSAFAS „Finansavimo sumos“ 4 priede „Finansavimo sumos pagal šaltinį, tikslinę paskirtį ir jų pokyčiai per ataskaitinį laikotarpį“.

Nepanaudotas finansavimas 304603,64 Eur. iš:

D.I. Valstybės biudžeto – 3200,00 Eur. (2017 m. 12 mėn. pirko mat. turto iš krepšelio lėšų likutinė vertė)

D.II. Savivaldybės biudžeto- 160707,36 Eur. (ilgalaikio mat. turto, pirko iš biudžeto lėšų, likutinė vertė)

D.III. ES – 139071,76 Eur. (ilgalaikio mat. turto, pirko iš ES lėšų likutinė vertė – 135314,61 Eur.; „Erasmus+“ projekto gautos ir nepanaudotos lėšos – 3757,14);

D.IV. Kitų šaltinių – 1624,52 Eur.

Lyginant su praėjusiu laikotarpiu finansavimo sumų likutis padidėjo 122,89 Eur. Tam įtakos turėjo pirktas ilgalaikis turtas iš krepšelio lėšų.

P17. Mokėtinos sumos ir įsipareigojimai.

Finansinių įsipareigojimų apskaitos principai, metodai ir taisyklės nustatyti 17-ajame VSAFAS „Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai“ ir 24-ajame VSAFAS „Išmokos darbuotojams ir pensijų planai“.

Įstaiga neturi ilgalaikių finansinių įsipareigojimų

Įstaigos trumpalaikius finansinius įsipareigojimus sudaro 9071,83 Eur. Iš jų:

E.II.9 Tiekėjams mokėtinos sumos – 1689,91 Eur.;

E.II.11 Sukauptos mokėtinos sumos – 7148,18 Eur. (sukauptas atostogų rezervo fondas iš krepšelio lėšų – 2134,17 Eur. ir biudžeto lėšų – 5014,01 Eur.).

E.II.12 Kiti trumpalaikiai įsipareigojimai – 233,74 Eur. (tėvų ir darbuotojų permoka);

Lyginant su praėjusiu laikotarpiu trumpalaikiai įsipareigojimai sumažėjo 7399,15 Eur. Tam didžiausią įtaką turėjo sumažėjęs atostogų rezervo fondas bei mažesnis kreditorinis įsiskolinimas tiekėjams ataskaitinių metų pabaigoje.

P18 Grynasis turtas

Įstaigos grynasis turtas ataskaitinio laikotarpio pabaigai sudarė 7163,11 Eur. Lyginant su praėjusiu ataskaitiniu laikotarpiu padidėjo 4384,00 Eur. Tam įtakos daugiausia turėjo padidėjęs įsiskolinimas už suteiktas paslaugas.

3.2.PINIGŲ SRAUTŲ ATASKAITA

P02 Išmokos

Per ataskaitinį laikotarpį įstaiga gautus asignavimus, spec. lėšas ir paramą sumoje 272787,06 Eur. išleido:

1. Darbo užkesčiui ir „Sodrai“ – 203034,00 Eur.;
2. Komunalinėms ir ryšio paslaugoms – 13440,96 Eur.;
3. Komandiruočių išlaidoms apmokėti – 3306,43 Eur.;
4. Transporto išlaidoms apmokėti – 622,34 Eur.;
5. Kvalifikacijos išlaidoms apmokėti – 1447,002 Eur.;
6. Ilgalaikio turto remonto išlaidoms apmokėti – 2000,00 Eur.
7. Įsigytoms atsargoms apmokėti – 26900,20 Eur.
8. Kitų paslaugų išlaidoms apmokėti – 4032,66 Eur.

Lyginant su praėjusiu ataskaitiniu laikotarpiu ženkliai padidėjo išlaidos darbo užmokesčiui ir soc draudimo įmokoms 16385,66 Eur. Tam įtakos turėjo pasikeitęs Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymas.

Padidėjo išlaidos komandiruotėms 2852,54 Eur. Tam įtakos turėjo įstaigoje vykdomas „ERASMUS+“ projektas iš ES lėšų.

3.3.VEIKLOS REZULTATŲ ATASKAITA

P021 Pagrindinės veiklos kitos pajamos

Pagrindinės veiklos kitos pajamos yra 16191,64 Eur. Jas sudaro vaikų priskaitymai už ugdymą ir maitinimo paslaugas bei darbuotojų maitinimą. Lyginant su praėjusiu ataskaitiniu laikotarpiu jos beveik nepakito. Įstaigoje daugiau kaip pusę ugdytinių gauna įvairias nuolaidas.

P02 Pagrindinės veiklos sąnaudos

Sąnaudų apskaitos principai, metodai ir taisyklės nustatyti 11-ajame VSAFAS „Sąnaudos“. Sąnaudų, susijusių su turtu, finansavimo sumomis ir įsipareigojimais, apskaitos principai nustatyti jų apskaitą reglamentuojančiuose VSAFAS.

Per ataskaitinį laikotarpį įstaiga patyrė 255361,82 Eur. sąnaudų, kurias sudarė pagrindinės veiklos sąnaudos:

1. Darbo užmokesčio sąnaudos ir socialinio draudimo sąnaudos – 198631,54 Eur. ;
2. Ilgalaikio turto nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudos – 6583,49 Eur.;
3. Komunalinių paslaugų ir ryšių sąnaudos – 13082,30 Eur.;
4. Komandiruočių sąnaudos – 2728,38 Eur.
5. Transporto sąnaudos – 628,80 Eur.;
6. Kvalifikacijos kėlimo sąnaudos – 1447,00 Eur.;
7. Paprastojo remonto ir eksplotavimo sąnaudos – 2000,00 Eur.;
8. Sunaudotų atsargų savikaina – 26187,53 Eur.;
9. Kitų paslaugų sąnaudos – 4072,78 Eur.

Lyginant su praėjusiu ataskaitiniu laikotarpiu pagrindinės veiklos sąnaudos padidėjo 11548,83 Eur. Tam daugiausia įtakos turėjo darbo užmokesčio kilimas (13761,62 Eur.), dėl įsatogėje vykdomo „ERASMUS+“ projekto padidėjusios komandiruočių sąnaudos (2274,49) bei kvalifikacijos sąnaudos (949,28 Eur.).

Sumažėjo išlaidos atsargoms (-4694,41 Eur.). Pagal poreikį buvo mažiau išleista iš spec. lėšų žaislams, mokymo priemonėms, kanceliarinėms prekėms.

P22 Darbo užmokesčio ir socialinio draudimo sąnaudos

Per ataskaitinius metus įstaiga turėjo 184869,92 Eur. darbo užmokesčio ir socialinio draudimo sąnaudų. Iš jų:

1. Iškreipšelio lėšų:
  - 1.1. darbo užmokesčio – 47627,00 Eur.
  - 1.2. socialinio draudimo įmokos – 14200,00 Eur.
2. Iš valstybės biudžeto tislinių lėšų pagal LRV nutarimus:
  - 2.1. darbo užmokesčio – 1300,00 Eur.;
  - 2.2. socialinio draudimo įmokos – 400,00 Eur.
3. Iš valstybės biudžeto tikslinės paskirties lėšų:
  - 3.1. darbo užmokesčio – 1942,00 Eur.;
  - 3.2. socialinio draudimo įmokos – 592,00 Eur.
4. Iš biudžeto lėšų:
  - 4.1. darbo užmokesčio – 109433,06 Eur.
  - 4.2. socialinio draudimo įmokos – 32200,01 Eur.

Direktorė

Ramutė Skrickienė

Vyr. buhalterė

Audronė Suvaizdienė